

INFORMACE O PRŮBĚHU PRACÍ NA PŘÍPRAVĚ VĚCNÉHO ZÁMĚRU ZÁKONA O VEŘEJNĚ PROSPĚŠNÝCH ORGANIZACÍCH

Usnesením vlády ze dne 9. dubna 2008 č. 397 uložila vláda místopředsedovi vlády a ministroví práce a sociálních věcí, ministroví financí, kultury, školství, mládeže a tělovýchovy, vnitra, spravedlnosti a zdravotnictví zpracovat analýzy právního a skutkového stavu v oblasti financování neziskových organizací a zhodnocení nezbytnosti změny právního stavu v oblasti úpravy nestátních neziskových organizací a předložit je ministryni, v jejíž působnosti jsou lidská práva a národní menšiny. Ministryni, v jejíž působnosti jsou lidská práva a národnostní menšiny, bylo uloženo zpracovat ve spolupráci s místopředsedou vlády a ministrem práce a sociálních věcí, ministry financí, vnitra, školství, mládeže a tělovýchovy, kultury, spravedlnosti a zdravotnictví a Radou vlády pro nestátní neziskové organizace (dále jen „RVNNO“) analýzu právního a skutkového stavu v oblasti nestátních neziskových organizací a zhodnocení nezbytnosti změny právního stavu v této oblasti a na základě této analýzy a zhodnocení vládě do 31. prosince 2008 předložit návrh věcného záměru zákona o nestátních neziskových organizacích.

V souladu s tímto usnesením začal probíhat proces hodnocení dopadů regulace (RIA). V rámci Výboru pro legislativu a financování RVNNO byla sestavena dílčí pracovní skupina k přípravě věcného záměru zákona o nestátních neziskových organizacích, jejíž členové byli převážně zástupci nestátních neziskových organizací.

Původní zadání formulované uvedeným usnesením vlády (příprava věcného návrhu zákona o nestátních neziskových organizacích) se během jednání pracovní skupiny transformovalo na přípravu věcného záměru zákona o veřejně prospěšných organizacích. Analýza současného právního stavu ukázala mimo jiné velkou roztržitost, chybějící pojmosloví a nedostatek transparentnosti některých právních forem (občanská sdružení). Taktéž vymezení neziskového sektoru dle právních forem se ukázalo být překonané. Zejména z těchto důvodů se pracovní skupina přiklonila k potřebě systémové změny, jež připravovaný návrh zákona o veřejně prospěšných organizacích naplňuje.

Připravovaný věcný záměr zákona o veřejně prospěšných organizacích vychází z potřeby sjednocení právního režimu ve snaze vymezit veřejně prospěšné organizace obsahem poskytované činnosti a služby. Odklání se tedy od vymezení neziskového sektoru právními formami organizací (občanské sdružení, nadace a nadační fondy, obecně prospěšná společnost, církevní právnická osoba), novou právnickou osobu však nevytváří. Znaky uvedené v zákoně bude moci splnit každá právnická osoba, jež může samostatně vystupovat v právních vztazích na území České republiky, čímž dojde k zrovnoprávnění všech typů právnických osob vykonávajících služby a činnosti ve veřejném zájmu. Výhody vztahující se k organizacím, jež získají status veřejně prospěšnosti, budou jednak přímé (možnost účastnit se dotačních řízení) a jednak nepřímé, především daňové výhody, které budou vycházet z návrhu věcného záměru zákona o daních z příjmu, zpracovaného Ministerstvem financí.

Zákon o veřejně prospěšných organizacích bude navazovat na nový Občanský zákoník, zejména na § 129 a násl., které vymezují veřejnou prospěšnost, a rovněž bude v souladu s věcným záměrem zákona o daních z příjmu, jež bude v dohledné době projednán vládou.

Teze věcného záměru zákona o veřejně prospěšných organizacích schválil dne 28. srpna 2008 Výbor pro legislativu a financování RVNNO a dne 10. října 2008 samotná RVNNO.

V rámci hodnocení dopadů regulace (RIA) proběhly dosud dvě veřejné debaty na téma „Věcný záměr zákona o veřejně prospěšných organizacích a jeho dopady“, a to v listopadu a prosinci 2008. Přípomínky vznesené na těchto debatách budou zpracovány v rámci hodnocení dopadů regulace (RIA).

Návrhy tezí věcného záměru zákona byly zveřejněny na internetových stránkách RVNNO a veřejnost mohla v listopadu a prosinci 2008 prostřednictvím internetového formuláře posílat své připomínky.

Z důvodu náročnosti přípravy věcného záměru zákona o veřejně prospěšných organizacích, jeho provázanosti s dalšími připravovanými legislativními změnami (zejména s novým občanským zákoníkem a s daňovými zákony), a také z důvodu nutnosti zpracovat hlubší analýzu dopadů této legislativní změny – hodnocení dopadů regulace (RIA), bylo dopisem č.j. 18800/08 – RND ze dne 24. listopadu 2008 požádáno o odklad termínu předložení věcného záměru zákona o veřejně prospěšných organizacích vládě. Žádosti bylo vyhověno a termín byl odložen na 15. března 2009.